

door Daniël FARASYN

Iedere volksgemeenschap bezit een rijke schat aan typische scheldwoorden sterk verschillend naar diverse omstandigheden. Bij sportmanifestaties zoals voetbal, kan men heden ten dage nog een vloed van soms originele scheldwoorden horen weergalmen.

Ook in vroegere eeuwen was bij onderlinge twisten het schelden niet uit de lucht, soms gepaard gaande met vloeken, verwensingen en vermaledijdingen.

In notariële en juridische akten waarin verslagen werden opgemaakt van ruzies tussen Oostendse ingezetenen komen er niet zoveel originele scheldwoorden voor. De meest gebruikelijke zijn deugniet, dief, schelm, bastaard, hoerejager, hondssot, fortetekop en ook jeanfoutre en aptiaersjongh (1).

Natuurlijk waren er ook meer scabreuze scheldwoorden in omloop die in de teksten werden weggemoffeld in een zin als "met nog vele andere schandaleuze termen al te indicent omme alhier opgehaelt te worden alle het welcke niet lydelyck synde in eene gepoliceerde stadt" (2).

In een akte vond ik toch een scheldzin die het vermelden waard is, vooral door het gebruik van een bijkomend vloekwoord. Op 6 oktober 1773 schold een schoenlapper Pr. PARREYN, een zekere Johanna DE SITTE, echtgenote van kapitein Matt. CLINCAERT, uit voor "mortdieusche duinkerksche teve" (3). De term "teve" is niet uitzonderlijk te noemen, maar "duinkerksche" wijst er op dat te Oostende de aanwezigheid van personen uit Duinkerke afkomstig niet altijd op prijs werd gesteld. De term "mortdieu" is uit N. Frankrijk afkomstig en moet in hedendaagse taal uitgedrukt als "godversche" klinken. "Mortdieusche duinkerkse teve" of "godversche duinkerkse teve" is een scheldvorm die in onze contreien nu volledig is verdwenen behalve het laatste woord dat nog altijd courant is.

De Vlamingen in N. Frankrijk gekend als "les godverdommes" hebben in vroegere eeuwen hier het vloekwoord "mortdieu" ingevoerd. Misschien kan dit, in een bedenkelijke vorm dan, als een vorm van "culturele" uitwisseling beschouwd worden.

-
- (1) R.A.B. Vrije 17155, 37v-38r
 R.A.B. Not. Oostende 41/67
 (2) R.A.B. Vrije 17155, 16r
 (3) R.A.B. Vrije 17155, 19v